

Esmenes del Departament BSF, a L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE L'ARQUITECTURA

Observacions respecte les directives:

Preàmbul:

L'article 159.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya atribueix a la Generalitat de Catalunya la competència en matèria de contractació dels òrgans de les administracions públiques catalanes, en el marc de la legislació bàsica en aquesta matèria. Els objectius d'aquesta Llei tenen el seu fonament bàsic en la posició expressada per la Unió Europea en la Resolució del Consell de **12 de febrer de 2001, sobre la qualitat arquitectònica en l'entorn urbà i rural (2001/C 73/04)**, que afirma que en les polítiques regionals i de cohesió comunitàries s'ha de tenir en compte la dimensió cultural i la qualitat del tractament físic dels espais, i que l'arquitectura suposa una prestació intel·lectual, cultural i artística professional.

El servei arquitectònic és, per tant, un servei professional, tant cultural com econòmic, amb el benentès que tant l'arquitectura, com sobretot l'urbanisme, requereixen una participació i col·laboració entre les diverses disciplines professionals, com ara l'arquitectura, l'arquitectura tècnica, les enginyeries, la sociologia, l'ecologia, l'economia i l'advocacia, imprescindibles per assolir la complexitat del procés de creació arquitectònic, urbanístic i paisatgístic.

En aquesta directiva europea també hi consta el següent:

"A destacar: que una bona arquitectura, en millorar la qualitat de vida i la relació amb dels ciutadans amb el seu entorn, sigui rural o urbana pot contribuir de manera eficaç a la cohesió social, creació d'ocupació, foment del turisme cultural i al desenvolupament econòmic territorial"

També la **Directiva 2005/36/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de setembre de 2005**, relativa al reconeixement de la qualitat de qualificacions professionals, disposa en particular que "la creació arquitectònica, la qualitat de les construccions, la seva inserció harmoniosa en l'entorn, el respecte dels paisatges naturals i urbans, així com del patrimoni col·lectiu i privat, revesteixen un interès públic"

Així mateix, cal considerar les Conclusions del Consell de 24 de maig de 2007 sobre la contribució dels sectors cultural i creatiu a la realització dels objectius de Lisboa, que subratllen que les activitats culturals i la indústria de la creació, entre elles l'arquitectura, són primordials en l'estímul de la innovació i la tecnologia i són vectors essencials d'un creixement.

En aquesta directiva també consta el següent:

"La creació arquitectònica, la qualitat de les construccions, la seva inserció harmoniosa en l'entorn, el respecte dels paisatges naturals i urbans, així com del patrimoni col·lectiu i privat, revesteixen un interès públic. En conseqüència, el reconeixement mutu de títols de formació s'ha de basar en criteris qualitatius i quantitatius que garanteixin que les persones que tinguin títols de formació reconeguts puguin comprendre i donar una expressió pràctica a les necessitats dels individus, dels grups socials i de col·lectivitats pel que fa a l'organització de l'espai, el disseny, organització i realització de les construccions, la conservació i valorització del patrimoni arquitectònic i la protecció dels equilibris naturals."

En darrer lloc, en la directiva el 28 de març de 2014 es va publicar en el Diari Oficial de la Unió Europea la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, entre d'altres, estableix:

Sense que esmenti específicament que s'hagin de tenir en compte criteris d'accessibilitat en projectes urbanístics o arquitectònics, si que en general per a tots els contractes públics (punt 76 del preàmbul, que diu "Para todas las adquisiciones destinadas a ser utilizadas por personas, ya sea el público en general o el personal del poder adjudicador, es preciso que los poderes adjudicadores establezcan unas **especificaciones técnicas** para tener en cuenta los criterios de accesibilidad para las personas con discapacidad o el diseño para todos los usuarios, salvo en casos debidamente justificados".

L'article 67, sobre els **criteris d'adjudicació** estableix, per a tots els contractes, que d'una oferta es podrà avaluar en funció la millor qualitat-preu, que pot incloure criteris d'accessibilitat i el disseny per a tots els usuaris.

També diu al punt 101 del preàmbul que s'ha de donar la possibilitat als poders adjudicadors d'**excloure licitadors** que hagin donat mostres de ser poc fiables, i posa d'exemple els que hagin incomplert normes sobre accessibilitat. A l'article 57 de l'articulat, que fa referència a l'exclusió de licitadors, ho diu de manera més indirecta i que requereix cert grau d'interpretació: *cuando el poder adjudicador pueda demostrar por cualquier medio apropiado que se han incumplido obligaciones aplicables en virtud del artículo 18, apartado 2, que es refereix a obligaciones aplicables en materia medioambiental, social o laboral*. Podem entendre que l'accessibilitat és una obligació de tipus social. També estableix la possibilitat d'excloure aquells que: *ha cometido una falta profesional grave que pone en entredicho su integridad*;

Observacions en coherència amb la Llei d'Accessibilitat

La Llei 13/2014 de 30 d'octubre, d'accessibilitat de Catalunya, cita al seu Preàmbul que: *l'Estatut d'autonomia de Catalunya disposa que els poders públics han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, i han de facilitar la participació de totes les persones en la vida política, econòmica, cultural i social. Així mateix, l'Estatut estableix que els poders públics han de vetllar per la dignitat, la seguretat i la protecció integral de les persones, especialment de les més vulnerables*.

La Llei d'accessibilitat es va fer, no solament en resposta al mandat de l'EAC sino de les peticions de molt sectors de la societat que ho reclamaven des de fa anys. i per anar més lluny es va fer per ser una llei per a tothom, és a dir, la condició de l'accessibilitat en el sentit universal, el qual implica el concepte del disseny per a tothom en els projectes, productes i serveis, i no cal dir però, que els àmbits més vinculats son l'edificació i l'urbanisme, (que a més, amb la resta d'àmbits conformen tot l'entorn de les persones).

L'accessibilitat es una condició dels espais, entorns i edificacions, principalment, que facilita l'ús i la seguretat per a tothom, i no comporta un increment significatiu del cost si es fa des del disseny (a diferència de les correccions a posteriori, que comporten despeses força superiors)..

La comunitat internacional ha reconegut expressament que, en un entorn accessible i amb absència de barreres, les persones amb discapacitat milloren significativament les habilitats i l'autonomia i incrementen la participació i l'autogestió en la vida diària i social, de manera que s'eviten situacions de marginació i se'n redueix la dependència de tercers.

Ressaltar que es preveu per als propers anys una activitat rehabilitadora important, d'adequació, de manteniment i d'incorporació de noves tecnologies, tant a les llars com als llocs d'ús públic, tant en el territori català com europeu, i cal aprofitar aquesta oportunitat per a incloure-hi les condicions d'accessibilitat que acompanyin l'evolució i la transformació de la societat.

És especialment necessari incrementar els esforços, tant dels responsables i gestors públics com dels agents privats, des d'un punt de vista formatiu i també des d'un punt de vista pedagògic i publicitari, per a avançar en el concepte d'accessibilitat universal i de disseny per a tothom. Per això, la formació i l'execució d'una arquitectura accessible amb els seus elements tècnics i tecnològics també accessibles ofereixen enormes oportunitats per a totes les persones i a tots els sectors socials i empresarials.

Finalment, també a la Llei d'accessibilitat s'estableix (Article 58) que la Generalitat ha de vetllar perquè els plans d'estudi dels ensenyaments universitaris i de formació professional (.....) relacionats amb el territori, l'edificació, els mitjans de transport, els productes, els serveis i la comunicació incorporin els continguts que garanteixin el coneixement i les competències en matèria d'accessibilitat i de disseny universal (.....).

Per tant, valorem que si volem una Llei d'arquitectura en la seva major extensió, vol fomentar la qualitat arquitectònica i les estratègies exemplars de la construcció en interès del públic (s'entén les persones), sigui innovadora, desenvolupi el creixement i es visualitzi com a fonament del benestar i cohesió social adaptada a la realitat catalana, és necessari que es visualitzi l'accessibilitat com a valor inherent en aquesta matèria.

Proposem afegir al text de l'avantprojecte de Llei d'arquitectura, com a mínim, el següent:

Article 2 - L'arquitectura i els seus valors

1. Als efectes del que disposa aquesta Llei, s'entén per arquitectura el resultat del procés de conformació o modificació dels edificis i espais públics, en els quals es desenvolupa l'activitat humana.

2. Els valors inherents a l'arquitectura, que vol protegir aquesta Llei, són:

a) La idoneïtat de les construccions per acollir les activitats previstes i, en el seu cas, admetre capacitats funcionals més àmplies.

b) La millora de la qualitat de vida de les persones, procurant el seu benestar i confort i utilització, i contribuint a la cohesió social i a la millor relació de la ciutadania amb la seva dimensió artística i cultural.

c) L'adequació a l'entorn.

d) La sostenibilitat en les seves vessants mediambiental, econòmica i social.

→ e) L'accessibilitat per a millor qualitat de vida i més eficient utilització per part de totes les persones.

f) La bellesa, l'interès artístic i la seva aportació al debat de la cultura arquitectònica.

3. La qualitat arquitectònica es mesura per la satisfacció òptima i ponderada de tots i cadascun dels valors inherents a l'arquitectura en un projecte i obra de creació unitària i global, tant pel que fa a la diversitat dels aspectes a considerar com a la continuació del procés creatiu des del primer disseny

fins al final de l'obra, i ha d'integrar en totes les seves fases la dimensió de l'explotació i el manteniment adequat dels edificis i dels espais públics.

4. Reglamentàriament es poden afegir altres valors inherents a l'arquitectura als que estableix l'apartat 2.

Article 3 – Finalitats

Aquesta Llei té per finalitat:

- a) Promoure la difusió i el foment dels valors col·lectius i individuals de l'arquitectura i l'urbanisme.
- b) Fer valer el patrimoni construït existent i potenciar el seu coneixement per part de la ciutadania.
- c) Impulsar la innovació, la creativitat i la qualitat en l'arquitectura, i vetllar de manera continuada per l'establiment del marc necessari per afavorir els valors inherents a l'arquitectura.
- d) Promoure l'educació sobre l'arquitectura, el patrimoni construït, i la seva incidència sobre les condicions de vida (si es refereix a la vida de les persones, afegir "... condicions i qualitat de vida"), així com la importància del seu manteniment en la fase d'explotació.
- e) Promoure el paper de síntesi i d'innovació de l'arquitectura en el procés de desenvolupament sostenible i accessible.
- f) Contribuir al desenvolupament del potencial de creixement econòmic i d'ocupació que té l'arquitectura.
- g) Establir mecanismes en la contractació administrativa de les administracions públiques que reforcin la valoració de la qualitat durant tot el procés de creació arquitectònica.
- h) Fomentar la participació simultània i coordinada de totes les disciplines professionals que participen en el procés constructiu, per tal d'aconseguir la màxima continuïtat entre la fase de concepció dels projectes arquitectònics i la de la seva realització en obra, a fi que la qualitat arquitectònica sigui l'objectiu comú de totes elles

Article 6- Divulgació de l'arquitectura per part de les administracions públiques

1. Les administracions públiques de Catalunya han d'impulsar actuacions en l'àmbit de la recerca i en el del debat propi de l'arquitectura.
2. L'Administració de la Generalitat ha d'adoptar les mesures següents:
 - a) Impulsar l'edició de publicacions de recerca, divulgació i reconeixement de l'arquitectura i dels valors arquitectònics dels edificis i dels espais públics.
 - b) Promoure l'ensenyament de l'arquitectura, del patrimoni construït i dels aspectes que tenen incidència en la qualitat de vida de les persones.
 - c) Promoure que els organismes competents en matèria de relacions internacionals i els departaments competents en matèries relacionades amb la qualitat arquitectònica adoptin, amb la col·laboració d'organitzacions professionals, les mesures de coordinació i els programes necessaris de suport i foment internacional de l'arquitectura.
 - d) Promoure la interpretació i la recerca de l'arquitectura amb l'objectiu de protegir i ampliar els arxius i la documentació en aquesta matèria, així com de difondre els seus valors inherents i promoure el coneixement, la recerca, la formació i la divulgació de l'arquitectura i del patrimoni construït.

Finalment, atès que el concepte "qualitat arquitectònica" apareix tants cops al llarg del text (al preàmbul, fins a 11 vegades, i a l'articulat, 33 vegades), la qual cosa mostra la importància d'aquest concepte en el projecte de Llei, entenem que seria convenient, i a efectes il·lustratius, que quedés definit expressament aquest concepte en el propi projecte de Llei, sens perjudici de la previsió continguda a l'article 2.3, relativa a la mesura d'aquest terme.

Conclusions:

Valorem imprescindible afegir *l'accessibilitat* com a valor, a l'article 2 de l'avantprojecte de la Llei d'arquitectura, ja que després, al llarg de la norma aquests "valors" es tenen completament en compte en els projectes per a diversos temes (contractes, premis, etc). Així mateix, també considerem necessària la inclusió de les esmenes proposades als articles 3 i 6.

Finalment, suggerim també incloure una definició expressa del concepte "qualitat arquitectònica", atesa la seva importància en el projecte de Llei.

Barcelona, 18 de febrer de 2015